

Формування здорового способу життя молодших школярів засобами проектів

*Роксолана Романюк,
студентка V курсу
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет
імені Василя Стефаника»
Науковий керівник: **Сливка Л.В.**,
канд.пед.наук, доцент*

У статті розкрито деякі аспекти застосування проектних технологій у формуванні здорового способу життя учнів початкових класів.

Метою проектної діяльності є стимулювання пізнавальної активності, яка у свою чергу забезпечує інтелектуальний розвиток учня. Використання розвивального потенціалу ігрової діяльності в проектній діяльності створює атмосферу активності, творчого пошуку, емоційності, невимушеності. Метод проектів – додатковий засіб, що підвищує якість навчання, розвиває пізнавальну сферу та особистісні якості молодшого школяра.

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, молодші школярі, метод проектів, проектні технології.

FORMATION OF YOUNGER STUDENT'S HEALTHY LIVING BY THE MEANS OF PROJECTS

In the article some aspects of design technology's application in formation of primary school pupil's healthy lifestyle are disclosed.

The aim of the project activity is the stimulation of cognitive activity, which provides the intellectual development of students. Using the developmental potential of play in the project activities creates an atmosphere of activity, creativity, emotion, ease. Method projects - an additional tool, which improves the quality of education, develops cognitive sphere and younger student's personal qualities.

Keywords: health, healthy lifestyle, younger students, project method design technology.

Актуальність дослідження. Збереження здоров'я дітей, формування в них світогляду, спрямованого на збереження здоров'я, оволодіння навичками здорового способу життя та безпечної поведінки, створення умов для гармонійного розвитку душі й тіла є актуальними проблемами сьогодення. Проблемою формування здорового способу життя займалися М. Амосов, Г. Апанасенко, Г. Ващенко, О. Дубогай, А. Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський, Л. Сущенко, К. Ушинський, П. Юркевич. Дидактичні основи методу проектів у загальному аспекті розробляли і досліджували зарубіжні й українські вчені: П. Архангельський, Д. Дюї, В. Кілпатрик, С. Кримський, М. Скаткіна, Р. Уоткінс, Г. Щукіна та інші. Попри достатньо широке вивчення проблеми використання методу проектів у навчально-

виховному процесі, його роль у формуванні здорового способу життя школярів ще не знайшли належного висвітлення у науковій літературі.

Мета дослідження – розкрити деякі аспекти застосування проектних технологій у формуванні здорового способу життя учнів початкових класів.

Основний зміст. Навчальні курси і виховна робота, спрямована на формування здорового способу життя школярів – унікальне досягнення сучасної української школи. Такий підхід дає школярам шанс запрограмувати своє майбутнє на успіх. Адже в наш час недостатньо бути лише хорошим фахівцем. Треба набути багатьох навичок: уміти продемонструвати гідність і самоконтроль, високі моральні якості, здатність долати труднощі, уміння спілкуватися, мотивувати і переконувати, працювати в команді й досягти успіху. Ці важливі вміння формуються зокрема у процесі використання проектних технологій.

Актуальність застосування методу проектів у формуванні здорового способу життя визначається переходом сучасної системи освіти від управління процесом освіти за кінцевим результатом, що був спрямований на формування знань, умінь та навичок, до компетентнісного підходу, пов'язаного з вихованням і розвитком компетентної особистості, здатної діяти осмислено, орієнтуючись у мінливому навколишньому світі з виробленими цінностями.

Метою проектної діяльності є стимулювання пізнавальної активності, яка у свою чергу забезпечує інтелектуальний розвиток учня. Оволодіння новими знаннями відбувається в умовах активної розумової діяльності. Так, лише, під час роботи з джерелами інформації учень виконує операції аналізу, конкретизації, порівняння, систематизації, узагальнення. Метод проектів – особистісно-зорієнтований, дає змогу застосовувати різні дидактичні підходи (навчання в роботі, незалежні знання, спільне навчання, рольова гра, дискусія, командне навчання), навчатися на особистому досвіді та на досвіді інших, врешті, дає задоволення учням, оскільки вони бачать результати своєї праці [1, с. 44].

Використання її розвивального потенціалу ігрової діяльності в проектній діяльності створює атмосферу активності, творчого пошуку, емоційності, невимушеності [4, с. 35].

Існують певні правила для вчителя, який вирішив працювати за допомогою методу проектів. Учитель довіряє учням, вважає їх рівноправними учасниками спільної творчої роботи і постійно підкреслює своєю поведінкою цю довіру. Він надає учням можливість вільно й самостійно працювати, створює для цього всі умови. Педагог вибирає нову позицію, переходячи від ролі лектора і контролера до ролі помічника і наставника, стежить за своїм мовленням з точки зору дальтонівського підходу (не «Ти зробив це неправильно!», а «Чому ти це зробив так?»). Учитель втручається в самостійну роботу дітей тільки тоді, коли цього вимагають обставини або учні самі про це просять [2; 3; 4].

Важливим моментом для складання проекту є вибір теми. При цьому слід враховувати важливість і актуальність проблеми і можливе зацікавлення учасників проекту. Назва проекту повинна містити узагальнену назву проблеми, яка досліджується в проекті. Метою і завданням проекту є створення

чогось нового – посібника, плану, відеофільму, газети, доповіді, реферату, виробу, тощо. Мета повинна бути конкретною, спрямованою на кінцевий результат. Якщо у школярів ще не виникло одностайного рішення щодо вибору конкретної проблеми дослідження, запропонуйте їм іще раз обговорити це питання. У будь-якому разі вибір проблеми дослідження мають здійснити самі школярі, а схвалити більшість класу. Запропонуйте учням визначити, яких позитивних результатів вони хотіли б досягти в результаті успішного розв'язання проблеми [2; 3].

Проектна діяльність завершується реальним практичним результатом. Матеріали дослідження оформляються у вигляді альбому, збірника, плану-карти, фільму, виставки, путівника тощо. Відбувається публічний захист проекту (презентація). За підсумками роботи здійснюється ґрунтовний аналіз дій та виготовленого продукту. Якщо потрібно, пропонуються корективи, дається оцінка, виробляються пропозиції та рекомендації, щодо можливого використання проектного продукту.

На прес-конференції, шкільній лінійці, батьківських зборах, педраді тощо школярі ознайомлюють громадськість (шкільний колектив, батьків, місцевих жителів, владу, ЗМІ тощо) із своїм бажанням спільними зусиллями розв'язувати конкретну проблему. Учні запрошують на такий захід і тих осіб, які, на їхню думку, зможуть допомогти їм зібрати інформацію, знайти оптимальний шлях розв'язання проблеми, за необхідності підтримають.

Для дослідження учні можуть зосередити свою увагу на одній із проблем, поданих нижче, або взяти для дослідження будь-яку іншу проблему громади, що потребує свого розв'язання: рівень культури школярів під час спілкування має бути вищим; відсутність місця організації дозвілля молоді в позаурочний час; поблизу школи стоять рекламні щити, що рекламують тютюнові вироби та алкогольні напої; одна з вулиць, на якій мешкає багато учнів вашого класу, потребує благоустрою або заборони проїзду вантажного транспорту тощо; у вашому населеному пункті (мікрорайоні) немає парку; місцеві підприємства забруднюють довкілля; сміттєзвалища немає, або воно невпорядковане, або розташоване в невідповідному місці; «Моє здоров'я залежить...», «Я знаю про ВІЛ...», «Здорове харчування», «Косметичні засоби та здоров'я», «Відмова від небезпечних пропозицій в умовах тиску і насилля», «Безпека щоденного життя», «Вогонь – твій друг чи ворог?» [4].

Висновок. Метод проектів нині не розглядається, як альтернативна класноурочній системі, натомість як додатковий засіб, що підвищує якість навчання, розвиває пізнавальну сферу та особистісні якості молодшого школяра.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Парфіло Н.С. Валеологічне виховання та формування здорового способу життя молодшого школяра / Н.С. Парфіло // Початкове навчання та виховання. – липень 2006. – №19-21 (95-97). – С. 56-70.
2. Петровська Н.В. Проектна технологія: сутність, досвід, використання, перспективи / Н. Петровська, Т. Воропай // Початкове навчання та виховання. – вересень 2009. – №25 (209). – С. 2-14.

3. Проектні технології: особливості впровадження в початковій школі // Початкове навчання та виховання. – липень 2008. – №19-21. – 95 с.
4. Система навчальних проектів з курсу «Основи здоров'я» // Початкова школа. – 2005. – №9. – С. 35-37.